

HET VERHAAL VAN TRUDY

Thema's: Bevrijding van Nederland, Bevrijdingskinderen, Na de Tweede Wereldoorlog, Uitsluiting (racisme en discriminatie), Vrijheid

Locatie: Nederland, Sittard

Door: Karlijn Hamer

Dit verhaal gaat over het leven van Trudy Habets, één van de Limburgse 'bevrijdingskinderen*' met een zwarte Amerikaanse soldaat als biologische vader. Zij was één van de eersten met een andere huidskleur in het katholieke Limburg. Hoe was voor haar om hier op te groeien? Hoe reageren jongeren van nu op haar verhaal?

PERSONAGES   VERTELLER 1 / TRUDY / JONGE TRUDY 1
                          VERTELLER 2 / JONGE TRUDY 2

VERTELLER 1 en 2 delen samen het verhaal van Trudy met het publiek

VERTELLER 1   Wij willen jullie voorstellen aan Trudy

VERTELLER 2   Dit verhaal begint eigenlijk eerst met een ander verhaal:
                          het verhaal van de moeder van Trudy, Maria
                          Ze woont in de jaren '30 in het katholieke Weze te Friesland
                          en als ze nog maar een jong meisje is raakt ze zwanger
                          Dat is een hele grote schande in die tijd
                          en ze wordt verbannen naar Limburg
                          Haar kindje blijft achter in Friesland
                          Ze komt terecht bij een Limburgse familie, waar ze werkt op de
                          boerderij
                          Ze trouwt met de zoon van de boer en ze krijgen drie dochters

VERTELLER 1   Dan komt de oorlog
                          Van de oorlog op de boerderij weet Trudy niets, toen was ze er nog
                          niet
                          Maar wel belangrijk voor het verhaal is de bevrijding
                          In een kasteel dichtbij de boerderij
                          worden in 1944 Amerikaanse soldaten ondergebracht
                          Het gaat niet zo goed met de relatie tussen Maria en de boerenzoon
                          Hij heeft een andere vriendin, met wie hij ook een kind heeft
                          gekregen

De zwarte Amerikaanse soldaten mogen niet op de dansavonden
van de witte soldaten komen
Dus houden ze hun eigen bevrijdingsfeestjes
Op een avond gaat Maria naar één van die feestjes
Hoe het precies allemaal ging, dat weet Trudy niet
Maar wat ze wel weet, is dat ze negen maanden later, na dat feestje
op de boerderij ter wereld kwam

VERTELLER 1 verandert in TRUDY

TRUDY Maar daar werd eigenlijk nooit over gesproken...
Ik moet zeggen, ik heb tot zeven jaar eigenlijk helemaal geen idee
gehad
dat ik van iemand anders was, zeg maar
Van een andere vader
Mijn zussen hebben ook nooit gedaan alsof ik een ander kind was
Nee, ik was gewoon hun zus
En dat is altijd zo gebleven

VERTELLER 2 Trudy heeft haar biologische vader nooit gekend
En dat heeft haar altijd beziggehouden

TRUDY Je bent er eigenlijk altijd mee bezig, want je wil graag eigenlijk
weten:
Wie is mijn echte vader?
Want ja, hoe ziet hij eruit...
En soms denk je als je ziek bent: dit zit niet in de familie die ik
ken...
Zou het van mijn vader zijn?
Ik ben er altijd mee bezig geweest
Met allerlei vragen

TRUDY verandert weer in VERTELLER 1

VERTELLER 1 Trudy's moeder Maria vertrekt al snel van de boerderij,
want die heeft een baan gevonden in Roermond
Haar dochters blijven bij hun vader
En Trudy wordt liefdevol opgevoed door haar oma

VERTELLER 2 Maar dan gebeurt er iets
dat Trudy's onbezorgde leventje op de boerderij doet kantelen

VERTELLER 1 en 2 veranderen in JONGE TRUDY 1 en 2

JONGE TRUDY
1 Op een dag ben ik met mijn oma de stoep van het erf aan het vegen
In de verte hoor ik een auto aankomen
Ik kijk naar mijn oma, die blijft stokstijf staan
De bezem valt uit haar handen, ik zie de angst op haar gezicht
De auto rijdt het erf op

Twee mannen in donkere pakken stappen uit
Een man pakt mij vast en sleurt me de auto in
Ik roep en ik schreeuw
Mijn oma schreeuwt terug naar de mannen
En ik zie hoe ze met een bezem in de aanslag achter de auto aan
rent
Ik ben heel bang en heel boos
Ik wil eruit!
Ik wil naar oma!

JONGE TRUDY 2 Het waren de mannen van de kinderbescherming
Ze hadden al vaker geprobeerd om me daar weg te krijgen
En oma heeft het altijd geprobeerd tegen te houden
Dat snap ik achteraf
Daarom moest ik soms ineens gaan spelen op de hooizolder
De auto stopt voor een heel groot, hoog gebouw

JONGE TRUDY 1 Het Katholieke Meisjesinternaat
Van de zusters van het arme kindje Jezus
De mannen in de pakken halen me uit de auto
En nemen me mee naar binnen
Ik word meegenomen door de nonnen en die willen me in bad
stoppen
Maar ik protesteer, ik vecht zo hard ik kan

JONGE TRUDY 2 Ik wil terug naar mijn oma!

JONGE TRUDY 1 Maar ik ben nog maar klein, en ze duwen me in bad
Waarom ik bij mijn oma weg moest, heeft niemand me ooit
uitgelegd

JONGE TRUDY 1 verandert in TRUDY, JONGE TRUDY 2 verandert in VERTELLER 2

VERTELLER 2 Ze heeft het nooit te horen gekregen

TRUDY Hoezo, en waarom, moest ik naar dat internaat?
Ik was boos, ik gaf mezelf de schuld
Dat blijft allemaal spelen in je hoofd
Misschien was ik niet lief genoeg geweest...
Het duurt echt heel lang voordat je daar overheen kunt stappen

VERTELLER 2 De andere kinderen in het internaat noemden haar 'missiekindje'
Ze haatte het als ze dat zeiden
En als ze aan haar kroeshaar zaten
Maar het allerergste was het internaat zelf
Alles was zo anders dan het leven op de boerderij
Trudy haatte het
Ze stopte met praten

Alleen als het moest, deed ze haar mond open
En ze begon te schrijven in een dagboek

TRUDY

(leest voor) 28 april 1953
Lief dagboek, ik lig hier in mijn kamer onder de dekens
Ik moet stil zijn, zodat de nonnen mij niet horen
Ik wil hier weg, weg onder de dekens uit
Uit dit gebouw, uit deze buurt
Of eigenlijk wil ik niet weg, ik wil terug
Terug naar de boerderij
Want daar was alles warm, blij en open
En hier is alles koud, grijs en op slot
Terug op de boerderij was er alles, en hier is er niets
Geen vrolijk fluitende vogels
Geen boerderijdieren
Geen fruit in de keuken, dat wacht tot het opgepeuzeld wordt
Daar was alles, en hier is niets

TRUDY verandert in VERTELLER 1

VERTELLER 2

Op haar eenentwintigste komt Trudy uit het internaat
En later, in 1979, doet ze iets bijzonders

VERTELLER 1

Ze krijgt te horen dat het niet goed gaat met haar moeder Maria
Na het horen van dit bericht verhuist ze met haar zontje naar
Weert
Ze hoopt dat ze elkaar wat beter leren kennen, en dat lukt een
beetje
Maar na een jaar sterft Maria, heel plots

VERTELLER 2

Trudy vindt het leven in Weert lastig
Ze voelt zich eenzaam
Mensen roepen haar na:
“Ga terug naar waar je vandaan komt!”
En op zoek naar werk wordt ze gediscrimineerd
Eén keer hebben ze haar uren in de wachtkamer laten zitten
omdat ze niet konden geloven dat zij Trudy Habets kon zijn
“Ik voelde me zo zwart als wat”, zegt ze later

VERTELLER 1 verandert in TRUDY

TRUDY

Er zijn nog wel zaken waar ik me boos over maak,
maar niet meer over mij persoonlijk
Ik werk veel met migranten en vluchtelingen
en dan maak ik me soms boos over discriminatie en racisme
Bijvoorbeeld: iemand krijgt de baan niet
Maar dan probeer ik toch te kijken: hoe kunnen we dat oplossen?
Dus ik ben veranderd van kwaad worden naar meer...
vragen te stellen

Je hebt toch mensen nodig
Het is niet zo dat je afhankelijk moet zijn van iemand,
maar de ander bedoelt het misschien niet zoals jij het in je hoofd
hebt
Dus soms kun je tóch beter de ander vertrouwen
Je kunt boos worden of je kunt niks zeggen...
maar door vragen te stellen kom je er wel achter hoe iemand kan
zijn

VERTELLER 2 Trudy woont nog steeds in Weert
Ze is nu al bijna veertig jaar gelukkig samen met Jan
En het is voor haar een feest der herkenning
als ze de andere kinderen van zwarte bevrijders uit Limburg leert
kennen
Het is haar nieuwe familie geworden

In 2020 ging de podcast 'Radio Anders' in première (regie: Karlijn Hamer, spel/radiomakers: Nina Cals, Marciënné Hirsch, Josephine Janssen, Isabel Leijen, Lucy Mattheij en Bas Opgenoorth, montage: Niels Kuiters – productiehuis: Het Laagland). De podcast werd gemaakt met dank aan Maria Andres, Trudy Habets en Mieke Kirkels. Dit is één van de alternatieve vormen waarmee Theater Na de Dam tijdens de eerste Covid19-lockdown van 2020 toch doorgang kon vinden. De hele podcast is te beluisteren via <https://theaternadedam.nl/voorstelling/radio-anders-2020/>.

* **bevrijdingskinderen:** In 1945 en 1946 kwamen er zogenaamde 'bevrijdingskinderen' ter wereld. Zij werden geboren uit relaties tussen Nederlandse vrouwen en onze bevrijders; bijvoorbeeld Amerikanen, Canadezen, Engelsen, Schotten, Ieren, of Israëliërs. Dat kwam omdat er na de bevrijding van Nederland overal feest was - na jaren was het leed van de oorlog voorbij. In die feeststemming ontstonden vele relaties tussen Nederlandse vrouwen en buitenlandse soldaten - ook wanneer de vrouwen echtgenoten hadden, die op dat moment nog in een ander land tewerkgesteld waren. Sommige bevrijdingskinderen in Limburg hadden zwarte vaders, uit het Amerikaanse leger dat in september 1944 vanuit België de grens bij Maastricht overstak en het zuiden van Nederland ontzette. Zij werden geboren met een huidskleur die opviel in het toen voornamelijk 'witte' Limburg. Wil je meer weten over de geschiedenis van deze kinderen? Bezoek dan eens de website van Mieke Kirkels, die hier onderzoek naar deed en er meerdere boeken over schreef. Ga naar <https://blackliberators.nl/>.